

Personval nu!

Diskussionerna i krisens spår ger en fingervisning om att gamla demarkationslinjer inte riktigt gäller längre. I TV sitter (s)-märkta ekonomer och kräver större besparingar än de regeringen har mäktat med, medan gamla principfasta marknadsliberaler säger att man skall sluta oroa sig för inflationen och sänka räntan illa kvickt. Det blir allt knepigare att veta vad som döljer sig bakom etiketter och partibeteckningar.

Det är egentligen inte så konstigt. Partierna är hundra år gamla och folk söker sig till dem av skäl som har ganska litet med samtidens praktisk-politiska förändringsuppdrag att göra: familjebakgrund och social tillhörighet, affinitet med eller vedervilja mot de tongivande kretsarna i de olika partierna, ideologiska slutmål och honnörsord.

Vad döljer sig i dag bakom epitetet "socialdemokrat"? I ena ringhörnan hittar man Klas Eklund, Gunnar Wetterberg och den Stig-Björn Ljunggren som i en artikel i Sydsvenska Dagbladet nyligen menade att "välfärdsstatens framtida uppgift blir att begränsa sina åtaganden gentemot den enskilde till att garantera en minimistandard". I den andra finns offentligfackens hårdhudade statsocialister, som ser minsta valfrihet i vård och omsorg som en individualistisk styggelse.

Någon har blivit socialdemokrat därför att han tror på solidaritet och rättvisa men kommer så småningom fram till att en liberal marknadsekonomi är den mest rättvisa ekonomi som finns och att solidaritet lever i frivilligt ansvarstagande individer emellan. Han blir emellertid inte moderat för det, för sedan barnsben har han fått höra att moderater predikar egoismens och orättvisans evangelium.

En annan har hört samma budskap sedan tiden i Unga Örnar, har aldrig ens tänkt tanken att bli moderat och förblir övertygad om att solidaritet och rättvisa aldrig kan uppstå förrän det privata ägandet av produktionsmedlen är avskaffat och marknadsekonomi ett minne blott.

Två centerpartister har gått med i partiet därför att de vill ha en god miljö och en levande landsbygd. Den ene tror att man uppnår detta genom marknadsekonomiska styrmedel, teknisk utveckling och förmanliga skattevillkor för småföretagare. Den andre ser drakoniska regleringar och miljarder i regionalstöd som enda vägen.

En folkpartist vill inte bli moderat, därför att moderaterna bryr sig för litet om den enskildes frihet och integritet och för mycket om lantbruksstöd, försvar och polis. En annan deklarerar att välfärdsstaten är en av historiens finaste uppfinningar och att skatterna aldrig kommer att kunna bli lägre än 50 procent igen.

Moderater i riksdag, regering och kommuner arbetar hårt med systemskiftet, sparar i de offentliga utgifterna och försöker privatisera så gott det går. Men det finns också de som tycker att skattesänkningar är orealistiska och att kommunala aktiebolag med bibehållna monopol är den bästa av alla världar.

Partibeteckningarna lovar likhet men rymmer olikhet.

Självfallet har inte den enskilde politikers eller debattörens partitillhörighet upphört att vara intressant med detta. De allra flesta företrädare guppar tryggt i respektive mittfåra, och genom det täta interna utbytet, genom samtal, kontakter och umgänge med partivännerna, rundas hörnen av och man blir successivt alltmer partistisk. Det krävs ingen obrottslig lojalitet.

tet med partiprogram och partiledning men man håller sig med oskrivna regler för hur stora avvikelser som accepteras. Bildstormarnas antal må växa men de är fortfarande ganska få.

Likafullt: i valbåset vill man veta. Vad döljer sig bakom partibeteckningens VDN-märke? Vad väntar bak det (m) man väljer? En principfast liberal med systemskifte i blick? En anhängare av rejäla villaavdrag och kommunala ridhus? Eller lika viktigt: en ideologiskt föga skolad kraft, som skyr de ideologiska parollerna men anser att den offentliga sektorns makt bör minska och den enskilde få mer att säga till om och är beredd att ta striden med särintressena för att komma dithän? Eller en idealistisk oblomov, som tycker och säger rätt saker men skyr bataljen och åstadkommer litet eller intet?

En socialdemokrat vill minska de offentliga utgifterna innan det är för sent och tar stryk i debatten för sin åsikt. En moderat höjer skatten hellre än sänker den. Ingendera är typisk för sitt parti — men båda finns. Även om en viktig skillnad är att de liberala socialdemokraterna praktiskt taget uteslutande verkar utanför de förtroendevaldas krets, vilket tyvärr inte gäller de socialdemokratiska moderaterna i riktigt lika hög utsträckning.

För väljarna finns bara ett sätt att få reda på vem som är vem, att få reda på vad som verkligen finns där bakom den välbekanta etiketten. Det är att fråga — och att verkligheten är så inrättad att man kan räkna med svar.

Därför personval! I Sverige så fort det går. I moderaterna genast.